

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre 5 » — »
Negyedévre . . . 2 » 50 »
Egy óra — » 85 »
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. itélőtábla épületével szemben,

hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. tábla átellenében,
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kéziratot vissza nem adunk

Hirdetéseket

a kiadóhivatal veszi föl.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

A legujabb csapda.

Pécs, 1898. július 23.

Ma megy az osztrák miniszterelnök Ischlbe referálni a császárnak az osztrák politikai pártokkal folytatott tárgyalásairól, s minthogy ezek a kívánt eredményre nem vezettek, a további intézkedésekre nézve kész tervet terjeszt az uralkodó elé jóváhagyás végett. Hogy ez a terv mit tartalmaz, azt biztosan senki sem tudhatja, csak az szivárgott ki az egészből, hogy most nem kormányválságról, hanem *alkotmányválságról* van szó.

Az eddigi tapasztalatok igazolták, hogy kormányváltozás Ausztriában mitsem használnál, mert minden újabb kormány csak nagyobb zavarokkal s kiegyenlíthetetlen ellentétekkel találja magát szemben. Az a terv tehát Thun grófnak, hogy az osztrák alkotmány megváltoztatását, addig pedig az egész alkotmány felfüggesztését hozza javaslatba ő felségének.

Könnyű is lenne ezt megtenni, ha a Magyarországgal való kiegyezés nem igényelné Ausztria alkotmányos hozzájárulását s úgy látszik, már Ausztriában is kezdik belátni, hogy a 14-ik §. alapján való rendeleti intézkedés ilyen alkotmányos hozzájárulásnak nem tekinthető. Kénytelen-kelletlen foglalkoznak tehát azzal a gondolattal, hogy a kiegyezés a gazdasági közösség olyatén fentartásával, mint az eddig volt, sehogy sem sikerülhet.

Erre vall Baerenreuther osztrák kereskedelmi miniszternek a bécsi iparügyi tanács alakuló ülésében mondott beszéde, a melyben hangsúlyozza, hogy *Ausztriának előkészületeket kell tennie arra az eshetőségre, ha Magyarországgal a kiegyezés nem jönne létre, s azzal az elismert igazsággal szemben, hogy Ausztria nem gátolhatja meg Magyarországot abban, hogy iparát ne fejlessze, egész programot terjesztett elő, a mely szerint Ausztria ipari érdekei megvédelmezhetők lesznek. Ebben a programban a Magyarországgal folytatandó vámháboru nincsen benne s így alapos a ki-*

látás arra nézve, hogy a gazdasági különválás esetén is létrejöhetne Ausztriával a vám- és kereskedelmi szerződés, mint minden más külföldi állammal, tekintet nélkül az abban uralkodó kormányformára.

Ha tehát az uralkodó elfogadja Thun gróf tervét, úgy nincs kizárva a lehetősége annak, hogy a közös vámterület megszűnik. Persze, hogy ennek az uralkodót megnyerjék, azon mesterkednek, hogy ezt a tervet valami tetszetős formában tálalják fel, s úgy látszik ezt a formát már meg is találták abban az okoskodásban, hogy csak a közbenső vámsorompók felállításával válik lehetővé a tervbe vett hadsereg szaporítást keresztülvinni a nélkül, hogy az eddig békekességben levő Magyarország kvótája valami nagyon felemeltessék s a szaporodó hadiköltségek oroszán részét mégis a magyarok fizessék.

A törvény ugyanis azt mondja, hogy az egész monarchia vámbevételei a közös költségek fedezésére fordítandók s csak az így fedezetlenül maradt részt fedezi a két államfél a kvóta arányában. Nos, ha a mostani közös vámterület helyébe két külön vámterület állítatik, akkor természetesen az egész monarchia vámbevételei is tetemesen szaporodni fognak, mert nemesak a jelenlegi vámkülföldről behozott áruk lesznek megvámolva, hanem vámot fizet Ausztriából Magyarországra s viszont Magyarországból Ausztriába szállított minden áru is. Ez a nevezetes többlet aztán szintén a közös kiadásokra, tehát a közös hadsereg fejlesztésére lesz fordítható a nélkül, hogy a kvóta szerinti megosztásra kerülő közös költség aránylagos teherszaporulatot idézne elő.

Persze ez a terv abban a nevezetes hibában szenved, hogy a törvény csak a közös vámterület vámbevételeit rendeli a közösügyi kiadások fedezésére fordíttatni, a mi a külön vámterület létesítése esetén képtelenség, mert külön vámterület esetén a mi vámbevételeink épen úgy a mi külön állami bevételeinket képeznék, mint bármilyen más adóbevételeink. Hisz ugyanazzal a

joggal, a melylyel külön vámterületünk bevételeit a közös kiadások számára lefoglalnánk, lefoglalhatnánk bármely fogyasztási adónkat is, mert hisz a vámbevétel is fogyasztási adó természetével bír.

Már a mostani állapot is a legnagyobb igazságtalanság Magyarországgal szemben, mert a közös vámbevételekben mi hasonlíthatatlanul nagyobb összeggel járulunk a közös költségekhez, mint Ausztria, hisz a közös vámbevételeknek több mint kétharmad része Magyarországra hozott árucikkek után fizetett vámból ered, ezen a címen tehát Magyarország kétszer annyit fizet a közös kasszába, mint Ausztria. Ha most még a közbenső vámok jövedelmei is a közös költségekre fordíttatnának, ez az arány ránk nézve még kedvezőtlenebb alakulna, mert az is kétségtelen, hogy tőlünk a kisebb vámtételek alá eső nyerstermények vitetvén ki Ausztriába, onnét pedig a magasabb vám alá eső iparcikkek hozatván be hozzánk, a közbenső vámoknál is a magyarországi fogyasztók fizetnének aránytalanul több vámot, mint az osztrákok.

Ez a külön vámterület közös költségekre lefoglalt jövedelmekkel ismét olyan fából való vaskarika lenne, mint a mi egész állami önállóságunk: külszinre önálló lenne gazdálkodásunk, de nem gazdálkodhatnánk mégsem a magunk számára, hanem a közös hadsereg által képviselt összbirodalom számára. Olyan vámterület, a melynek bevételeivel nem rendelkezhetünk szabadon, nem önálló gazdálkodás. Épen olyan ez, mintha a közbirtokosok egymás közt megosztva birtokukat, mindenki külön gazdálkodnék a maga részén, de a gazdálkodásból eredő jövedelem fölött egyikük sem rendelkezhetnék szabadon, hanem tartoznék beszállítani egy közös kasszába. Amint nem találunk gazdát, aki a birtokközösségnek illetően megszüntetésébe belemenne, úgy nem ismerhetnők el jogosnak, a külön vámterület természetével megegyezőnek a külön vámjövödelmeknek a közösügyi kiadások fedezésére való fordítását.

Halló! Ki beszél? Halló! Ki beszél?

Megérkeztek a párisi sport-cipők és a fehér atlasz-cipők!

Benczenleitner József

Pécs legrégebbi és legszolidabb cipő-cége.

Földi halandó ha fáj a lábad,
Csak nálam végy cipőt.

Mert az én cipőmben minden elmúl,
Tyúkszem, daganat és körömbenövés.
Ha puhán akarsz járni izzadság nélkül,
Vedd meg a nálam található finom asbest-czipőbélést.

Ha bizton akarsz díjat nyerni,
Akármily legyen az, torna, futás, ugrás;
vagy kerékpárverseny. Ha messze akarsz gyalogni,
vidékre vagy a Jakabhegyre,

Vedd meg a Benczenleitner üzletében a legelegánsabb párisi sportcipőt.

Ha végre mulatságra akarsz menni és Sikkes lakcipőre van szükséged, vagy ha menyasszonyoddal oltár elé van szándékod lépni. Akkor csak Benczenleitnerhez kell menned, hogy kiválogasd ott az olcsó fehér atlasz-cipőt.

Hol van boldogság mostanában?
Benczenleitner czipész boltjában.

Ily módon hasztalanul védelmeznők iparunkat behozatali vámokkal, mert azokat az összegeket, a melyekkel az osztrák iparcikkeket idehaza megdrágítottuk, a közös kasszába vándorló vámjövendeleink képeben megint visszaadnók az osztrákoknak. Az ily módon felkinált gazdasági különválás tehát nem egyéb ügyesen felállított csapdánál, a melylyel Magyarországnak a közös kassza javára leendő intenzivebb megadóztatását akarják keresztülvinni, mi alatt port hintenek a szemünkbe, hogy gazdasági önállóságot adnak s a kvótánkat sem emelik valami nagyon.

Mindez azonban még csak olyan nyári kombináció, a mely a provizorium lejártáig még nagyon is befagyhat, mert a ki ismeri az összbírodalmi eszme osztrák lovagjait, az bizony tartózkodva fogadja azt a híresztelést, hogy azok önállóságunknak még külső formáit is eltűrnék, bármennyit fizesünk is értük.

Custoza, 1848. július 25.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1898. július 23.

Hétfőn lesz ötven éve, hogy a piemonti háboruban Custozánál az olasz hadsereg vereséget szenvedett az osztrák hadsereggel szemben. A csatában, ugy az ütközetet Voltánál követő éjjeli harcban az akkor *Ferenc Károly főherceg* nevét viselő 52-ik gyalogezred is részt vett, melynek legénysége a legnagyobb részt baranyai és tolnai fiukból állott.

A holnapi ötvenedik évforduló tehát dicsőségteljes emlékezettel bír az 52-ik gyalogezredre is s ez alkalomból alább közöljük röviden a custozzai csata leírását, illetve az 52-ik gyalogezrednek abban történt hősiességeit.

Ausztriának az olaszok elleni háborújában a custozzai győzelem döntő befolyású volt. Július 25-én érkezett el a custozzai ütközet napja. Reggel 4 órakor indult a hadtest a Castelnouvoit táborból Custozza sikkjára felé. A nap égetően sütött le a hadfiakra s a hosszú gyalogolás után szemben találták magukat az ellenséggel. Ezredünk — mikor a csata megkezdődött — a szuronyrohamban derekasan

kitüntette magát s az ellenség meg is hátrált, kénytelen lévén visszavonulni. Azután a leghevesebb tüzelés vette kezdetét az ellenség részéről s ebben az ezred négy százada halált megvető hősiességgel törtetett csak előre, mindig előre, mire az ellenség újra feladta a sikertelen küzdelmet. A sikről az ellenség már ki volt szorítva s a magaslatokra vonult. *Weigl* százados lépésről-lépésre vezette előre az ezred egy századát és mikor elhangzott a »*Rajta!*« kiáltás, a fiuk ismét hátrálásra kényszerítették az ellent. *Falletits* és *Kovács* nevű őrmesterek tüntek ki e rohamban; továbbá *Fodor*, *Radovits*, *Dillányi* és *Győry* nevű közlegények.

Radetzky hadvezér a roham láttára így kiáltott fel:

— Bravó Franz Karl!

A mi a *Ferenc Károly* főherceg nevét viselő 52-ik gyalogezrednek szólt.

A további roham előtt *Schlitter* főhadnagy, a parancsnok segédtsíjtje, odalovagolt az ezredhez és *Radetzky* nevében buzdította őket a további kitartásra. Ekkor *Szieber* János, az ezrednek németbolyi születésű egyik tizedese, így szólt:

Tessék megmondani a parancsnoknak, hogy nemcsak megostromoljuk a magaslatokat, hanem el is foglaljuk!

Ugy is lett. Nemcsak megostromolták, de el is foglalták az ellenség által még megszállva tartott magaslatokat és ezzel az ütközet sorsa eldőlt. A győzelem a mi hadseregünké lett s e győzelemben az oroszánrész az 52-ik gyalogezredet illette meg. Az ezrednek 16 halottja volt a csatában, köztük *Bracht* kapitány; megsebesült 39 ember, köztük *Levinsky* nevű főhadnagy.

Majer őrnagy a Terézia-rendet kapta; *Weigl* kapitány pedig a III-ad osztályú vas-koronarendet. *Ostovich* őrnagy és *Vécsey* kapitány szintén kitüntetésben részesültek. A vitézségi érem első osztályát kapta *Fodor* János őrmester, Vászárdombórol; a másodosztályúval lettek kitüntetve *Dillányi* József, közlegény, a ki baranyai fiu volt, valamint *Puskás* János Faddrol.

A custozzai sikről Volta felé masírozott tovább a sereg. Itt éjjeli ütközet volt. Ez ütközetben is kitüntette magát rettenthetetlen bátorságával az 52-ik gyalogezred s 24 halottja között hősi halált lelt *Svéber* János is. Az arany vitézségi éremet nyerte *Kropf* János őrmester, a ki szabari legény volt; az ezüst vitézségi éremmel lettek kitüntetve többek közt *Berzsenyi* Lajos, Somogyból, *Kissos* József

Bostáról, *Pottyondy* Ferenc Tolnából, *Schneller* György őrmester, a ki pécsi fiu volt, *Toll* Mátyás Berkesdről, *Márton* István Egyházbérről és a pécsi születésű *Potosnyák* Mátyás közlegény.

Ez ütközetben mint közlegény vett részt *Deutsch* Illés, a ki ma is él, mint nyugalmazott kapitány Pécsen. Hősiességéért az első osztályú ezüst vitézségi éremmel lett kitüntetve.

Igy folyt le ezelőtt 50 évvel a custozzai ütközet és az azt követő éjjeli csata Voltánál. Ezredünk hősiességét kitörülhetetlen beütökkel irta be ez alkalomból a piemonti hadjárat történetébe most ötven év után kegyelettel gondol a hős hadfiakra, a kik dicsőséget szereztek az 52-ik gyalogezrednek az olasz csatamezőkön.

Az ismeretlen öngyilkos.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1898. július 23.

Az ismeretlen öngyilkos bányász kilétéről eloszlott már a titokzatosság fátyola. Az ismeretlen öngyilkos nem ismeretlen többé.

Tegnapelőtti lapunkban megírtuk, hogy *Kovács* Antal rendőrbiztos kintjárt Bányatelepen, hogy ott a bányászok között puhatólódzék, nem ismeri-e valaki az öngyilkost. Az ő fáradságtalan eljárásának tulajdonítható, hogy végre az öngyilkos kilétét felfedezték.

A bányatelepi-út 21. szám alatt van *Daksz* Sándor vendéglője. Oda ment első sorban *Kovács* rendőrbiztos és megkérdezte a korcsmárostól, hogy nem ismeri-e meg az öngyilkos arcképét? A korcsmáros megismerte s előadta, hogy a múlt vasárnap reggel 6 órakor járt nála ez az ember és pálinkát ivott. A korcsmáros még azt is elmondta, hogy a bányásznak sárga nyári inge volt, kivarrott cifrasággal a közepén. S ez egészen ráillett az öngyilkosra. Az ismeretlen — ugy látszik — *Daksz*ot ismerte, mert megkérdezte tőle németül, hogy mióta van a korcsmája a mostani helyén, mert régebben nem ott volt. Mikor *Daksz* kérdezte tőle, hogy hát honnan ismeri őt, azt mondta, hogyne ismerné, mikor hetnyolc évvel ezelőtt ő is Bányatelepen lakott s ott a Dunagőzhajós Társaságnál dolgozott, mint bányász-kovács. Azt is mondta az ismeretlen, hogy most bemegy a városba és zsebórát vesz. S azzal eltávozott a korcsmából.

Vasárnap délelőtt 10 óra tájban öv.

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Ha az égen...

Ha az égen ragyognak a csillagok már,
Ugy érzem, drágám, hogy te mosolyogsz rám;
Két szép szemed hinti reám áldott fényit
S szemeim a csillagokat úgy elnézik!

Ugy elnézik édes hittel, szeretettel,
Ami lángolt, ami égett szemeidben,
Mikor őket bizalommal rám emeltek
S ott ragyogott, bennük fénylett nagy szerelmed!

Egyik olyan, mint a másik, egykép fényes,
És reám mind enyhe ragyogással néznek;
Közöttük hát ugyan minek keresgélnek?
S mért hasonlítani kettőhöz szemed fényét?

Két szemedben, édes kicsi feleségem,
A meny egész csillagserge fénylett nékem;
S a hogy lelked fölszállott a magas égbe,
Azóta rám mosolyogva onnan néz le!

Onnan néz le. S csillagai a menyboltnak
Rám mindnyájan egyenlő fényvel ragyognak;
Két szemedben az egész meny volt a részem:
Ezt hirdeti, a hány csillag van az égen!

Honthy István.

Heti krónika.

— A »Pécsi Figyelő« eredeti tárcája. —

Máskor ilyenkor már a holt-szezon közepén jártunk. Most még az elején se vagyunk. Egyáltalán nem vagyunk sehosem; semmi néven nevezhető megállapodási ponton, időben és helyen. Mert alig alszunk el a ma szenzációi után, a holnap már újabbat, nagyobbat talál elénk. S alig szokjuk meg az egyhetes dolgokat, már újabbak jönnek, a mik legalább is két hétre előre vetik árnyékukat s még jó, ha három hét alatt letárgyalják őket a lapok.

Mint most ime az *aradi dupla-Panamával* a hogy áll a dolog. Az egyik, az régen történt. Annak most a bíróság eleveníti föl a legapróbb részletekig a történetét már bizony három hét óta tartó végtárgyaláson. A másik, az meg éppen most derült ki. Szinte kapóra a bíróságnak, hogy az első tetteseit minél szigorubbán büntesse meg; hogy legalább a jövőre szolgáljon ítéletével elrettentő példaul, ha már a jelenre nézve hiábavaló is. És bizony megremeg az ember ennyi, ilyen nagy korrupció láttára, és kérdi, mi hát ennek az oka? Okot, azt utóvégre is bőven lehet találni s összegezni is lehet ebben a két szóban: »ellenőrzés hiánya«. Igen; hiányos volt az ellenőrzés, azért sikkaszthatott *Krivány* János százezreket. Hiányos volt azonban nemcsak a hivatali ellenőrzés; de minden néven nevez-

hető ellenőrzés is. Hiányos volt első sorban a társadalom ellenőrzése. Hiszen, hogyan szerepelhet egy ember, a kinek másfélezer forint évi fizetése van, úgy, a hogy *Krivány* János szerepelt!? Hány arra érdemes embert mibe sem vett a társadalom, míg ő neki vezérszerepet engedett!? Mert bizonyára tagja volt az uri Kaszinónak és egyéb társadalmi előkelő köröknek, melyekbe de mennyien nem juthattak be, akik nem szórták úgy a pénzt, mint ő!? Aztán hiányos volt a jóbarátai részéről is az ellenőrzés. Ezek csak a kitűnő váltó-zsírálót nézték benne s nem keresték azt, honnan is veszi hát azt a sok pénzt, azt a nagy vagyont, mely első jótállóvá teszi a bankok szemében. Sőt még a felesége sem őrizte jól ellen, mert hiszen a feleségnek kell legjobban tudnia, hogy férje mily uton szerzi a pénzt; hogy ne legyen az a pénz bűnnel szerzett s ne hozzon az apa gyalázatot a fiai nevére! Ennyiféle ellenőrzés hiányossága mellett ugyan lehet-e okolni *Krivány*it azért, hogy ő fölhasználta a világ vakágát s fölébredvén benne az ősember, a mindent leromboló »Én«: ezért az Énért aztán semmitől sem riadt vissza!? Kockárasem tett mást a maga részéről, csak ezt az »Én«-t s most akár Amerikába, akár a *Jóremény-foka* felé tartson, más nem vezet, csak ez az »Én«. »Mi« pedig megdöbbenünk, panaszkodunk, purifikálunk, de nem változunk. A társadalom marad olyannak,

Mathievics Pálné korcsmájában ivott az ismeretlen. Ekkor már megvolt a zsebóra is nála. A korcsmában üldögélt *Kozári* Imre bányász is, a kit odahívott asztalához és bort fizetett neki. Ő maga sört ivott. *Kozárral* is németül beszélt.

— Hogy hívják? kérdezte.

— *Kozári*, felelte az.

— Én meg . . . vagyok . . .

S itt valami furcsa hangzású nevet mondott, a mely *Kozárinak*, mikor *Kovács* rendőrbiztos beszélt vele, sehogysem jutott eszébe.

— *Harmónia* . . . *hermonia* . . . vagy *hermania* . . . ilyes valaminek nevezte magát. Mondta a bányász, kinek az ismeretlen ember neve sehogysem akart az emlékezetébe jutni.

Vasárnap déltájban *Kozárral* *Tagun* Ágoston volt bányásznak, a korcsmájába ment az ismeretlen az Ágoston-utcába. Itt is bort hozatott *Kozárinak*; ő maga pedig sört rendelt.

A sört azonban melegnek találta s mivel már az ital dolgozott benne, összeveszett emiatt a korcsmárossal. A korcsmáros is, ő is a bányászok német tájszólásán beszéltek s a korcsmáros, mivel az ismeretlen nagyon heveskedett, így szólt hozzá:

— Nem hiába ferde a szád, nyilván szájon törültek már egypárszor, a miért veszekedtél.

Ez is talál az ismeretlen öngyilkosra, mert a szája, illetve ajkainak balrésze egy kissé ferde volt.

Délután kint a bányatelepi-uton *Kovács* Ödön korcsmájában többek társaságában ivott az ismeretlen. Itt már annyira be volt csipve, hogy egy *Bacsik* József nevű legénynyel kapcsolatot is cserélt. Az ő zöldtollas kalapját *Bacsiknál* meg is találták; míg annak fekete puha kalapja ott feküdt az öngyilkos lábánál, mikor hétfőn este a piricsizmai dűlőben *Kovács* Péterék szőlőjében egy barackfára felakasztva megtalálták. Az ismeretlennek botja is volt, melyet *Krasz* Ádám kezelt el tőle a korcsmában, honnan hogy hová ment s hol töltötte az éjjelt, nem tudja senki.

Ugy látszik, épen azon a földön, hol felakasztotta magát, aludt a szalmakazalban. Mert hétfőn korán reggel, öt óra előtt, *Lesnyik* József, *Schneider* Ádám és *Sloszár* Károly bányászok látták az uton. A ruhája csupa szalma volt, ő maga pedig mogorva hangon köszönt nekik németül:

— Jó reggelt!

Ezek elfogadták s elmentek mellette, a mint lassan a város felé bandukolt. De ő utánuk szólt:

a milyen s az uri Kaszinókban továbbra is az »urak« lesznek az urak; a jóbarátok ezután se keresik, hogy a váltó-zsirán cimborá honnan szerzi a rengeteg hitelképességet s a feleség most is csak azt nézi, hogy ő elegánsan járhasson, télen bálba, nyáron fürdőre melessen s nem kérdi az urától, hogy miből is telik mindez?! Mig aztán megint ki nem derül egy ilyen sikkasztás, mint a *Krivány* János uré, vagy talán — nagyobb is.

A pénznek bizony ilyen a hatalma. Az a *kadét*, aki valahol Galiciában lelőtt e héten egy uzsorást, mert az huszonöt forintnyi adóssága ki nem fizetéséért az ezredparancsnokságnál följelentette, éppen úgy a pénz áldozata, mint *Krivány* János, vagy maga a lelőtt uzsorás. Nemkülönb az a munkás is, aki valahol Pest körül leszúrta az asszonyát, mert az nem becsülte meg a pénzt, hanem pálinkára költötte.

A pénznek nagy tragédiái mellett másik részen ott vannak a tragikomédiák is. A megremülés, a lamentálás, a kételkedés és a többi.

— Ki hitte volna?!

Ez a három szó kél a tragédiák nyomában és bizony nagyon komikus, hogy senki sem akarja látni a beállt tragédiák okát, mely előtt pedig régóta szemet hunyt.

A pénz végre eldöntötte a *spanyol-amerikai háború* sorsát is. A spanyolok hősiég

— Van-e kovács maguk között? Az ki-mehet *Komlóra* az én helyemre!

A bányászok csak annyit mondtak neki, hogy egyikük sem kovács s azzal otthagyták. Amint visszaneztek, látták, hogy az ismeretlen tétován bandukol fel s alá az uton. Bot nem volt nála és fekete kalap volt a fején.

Azután nem látta többé senki. Bizonyára ekkor ment vissza a szalmakazal közelébe, hol a sűrűben felakasztotta magát.

Kovács rendőrbiztos — mindezeket ki-puhatolván — kiment *Szabolcs-Bányatelepre*, a hol *Horváth* Mihály mészáros lakik, kinek *Komlón* is van mészárszéke. A rendőrbiztos megmutatta *Horváthéknak* is az ismeretlen arcképét és a székálló legény, meg *Horváthné* ráismertek.

— Ismerjük. Hordott a mészárszékéből hust. Mindig részeges volt az istenadta.

De a nevet nem tudták. A biztos mondta nekik, hogy egy bányász előtt valami *Harmónia* . . . *hermonia* . . . egyszóval valami idegen hangzású néven nevezte magát. A mészárosok hát elővették az adóskönyveit s egy könyvben, a mely már régi volt, ott állt egy név:

Urbania Anzelm.

— Ez az! szólt *Horváthné* s a székálló legénynek is eszébe jutott a furcsa név.

Ő azonban azt mondta, hogy valami *Polzter* József nevű *komlói* bányászhoz is nagyon hasonlít az arckép; csak hogy annak nagyobb orra volt és magasabb, testesebb is. Ez utóbbit egy *komlói* bányász szombaton este a fizetéskor látta utoljára s bár szomszédok, az arcképben nem ismert reá.

A rendőrség tegnap délelőtt ez adatok alapján sürgönyözött a *komlói* bányafőnökséghez, hogy megtudja az öngyilkos kilétét.

A rendőrség sürgőnyi tudakozódására tegnap este 10 órakor jött meg a bánya-felügyelőség írásos jelentése *Komló*ról. A jelentés szerint *Urbania* Anzelm bányász lakásáról vasárnap kora reggel elment azzal, hogy Pécsre jön órát venni s azóta nem látták. Szombaton este huszonkét forint fizetést kapott ki. Született 1849-ben *Krajnában* a steini kerületben; nőtlen volt s lakótársai vidám embernek ismerték. Hogy az öngyilkosságra mi oka lehetett, még csak nem is sejtik. A másik kérdezt *Polzter* József *Komlón* van.

E szerint hát *Urbania* János az öngyilkos.

Most a rendőrség átküldi az arcképét *Komlóra*, hogy lakótársai is megnézzék és hivatalosan is megállapítsák, hogy csakugyan ő az öngyilkos. Azután pedig azt kell kideríteni,

visszavonultak és *Santiago* kapitulált. A pénzes yankee kifogott a hős hidalgón, kinek büszkesége, bátorsága, elszántsága, szóval mindene volt, csak pénze nem. Már pedig pénzen mindent lehet teremteni, de a hősiességnek, a büszkeségnek, bátorságnak, elszántságnak bizony vannak határai, melyeken túl mindez az erény nem ér egy — garast sem.

Ime Zola is föladta a küzdelmet a *Dreyfuss-ügyért*. Belátja, hogy még se célszerű mártírnak lenni ott, hol az ember ügyességgel is boldogulhat és szépen kerekét old a rá kimért büntetés elől. »Menekül«, írják róla a *Dreyfuss-ügyért* lelkesülő lapok; »megszökik«, jelzik a *Dreyfuss* ellenesei. No de mindegy; a tény az, hogy *Zola* is ember és bizony szereti a dicsőséget, de minden mártir-koszoru nélkül. *Picquard* és *Eszterházy* már jobban az anyagiasság hívei; ők még meg is botozták egymást *Dreyfuss* miatt s *Ime* most *Eszterházy* már ül, *Picquard* pedig ülni — fog. Ha ugyan meg nem szökik, mint *Zola*.

A kormány is megszökött az önálló vámtariffát tárgyaló anketától. Mikor látta, hogy az ő öreg ágyui hiába bömbölnek a közösség mellett, minden hegyről, minden völgyből gyors-tüzelés felel rá az önállóság érdekében, kapta magát, hazaküldte az egész nyári parlamentet. Különb is, mit komédiázott volna? Hiszen jó, jó, szép az az önállóság melletti vélemény;

hogy ki lopta el az óráját *Urbanianak*, még pedig bizonyára akkor, mikor az italtól meglehetősen becsipve, elment vasárnap este a korcsmából. S ha az óra is megkerül, akkor be lesz fejezve az öngyilkos históriája.

H i r e k.

Pécs, 1898. július 23.

A kapukulcs.

A bot is elsül, ha az ég akarja, Eddig csak ezt tudtuk, óh emberek; De *Rác Gusztí* immáron azt is vallja, Hogy a hirhajhászó riporterek A kapukulcsot is pisztolynak nézik És irnak róla hirlapi kacsát — S huszonnégy óra alig éri végít, Lecáfolja mindegyik önmagát.

A kapukulcsból, lássátok, hát így lesz Egy hatszemélyre való omnibusz, Mit a riporter nagy boldogan ír meg S megkönnyebbülten konstatálja: schlusz! S örvend, hogy majd a főszerkesztő bácsi Elismeréssel lesz holnap neki; Ily szenzáció — könnyű kitalálni — A lap értékét nagyban emeli!

Van is öröm miatta *Izraelben*: Mily esemény? És honnan értesült? Ott álltak hát egymással szemtül-szemben; A *Gusztí* most is szépen hegedült? És *Farkas Sándor*, ki Párist bejárta, Meglökte őt, valóban, igazán? Becses lapunk elsőnek konstatálja: Nem fér meg egy csárdában két cigány?!

De *Gusztinak* nagy léssen döbbenése, A mikor másnap hallja, hogy im ő Revolvert szegzett az ellenfelére; Ez a bravur! Ez a dolog dicső! S hogy *Farkas Sándor* a mellét kitarta, Szembe nézven a rá váró halállal . . . De erre már a *Gusztí* meg nem állja S kitör jókedve hangos hahotában.

»Látott-e már valaki ily csodát hát? Persze, hogy *Sándor* szembeszállt velem S mért futott vón' el, azt a Kleofását, Hisz kapukulcsot tartott a kezem! S a kapukulcsot ki pisztolynak látta, Azt az embert szeretném látni én — — E megett már a fumei cápa Is elbujhat, ez oly nagy esemény!«

meg is lehet hallgatni, de csak addig, míg nem időpazarlás a meghallgatása. Mikor már sok volna a lelkes dikció, megesk a jószívű kormány szive rajtuk és nagylelkűen szól:

— Mit is beszélnek, ábrándoznak ezek itt hiába?

És hazaküldi őket. Mint a gyereket, a ki mikor eleget játszott, berendelik a szobába tanulni és — engedelmeskedni.

Az idő, az ugyanebben az évben befejezhetette volna már kis játékait. De úgy látszik, még mindig nem jutott el a higgadt állhatatosság határához. Még mindig kedve telik a szeszélyeskedésben s e héten is produkált ismét olyan elváltozást, a mi becsületére való nék bármely szemfényvesztőnek is. Mikor a *hadastyánok*, meg a *Zsolnay-tüzoltók* mulattak, akkor — szakítva az ősi hagyományal — a legszebb napot állította elének; hanem később megbánhatta ezt a következetlenséget, mert jó huszonnégyórás esővel és dupla hüvös idővel vett érte elégtételt. Szomorúságára mindeneknek; úgy azoknak, kik fürdön mulatnak, valamint azoknak is, kik itthon vannak, hanem atyai gondoskodásból az őszi-tavaszi felöltőjüket küldték — fürdőre.

Ebben az anyagias, küzdelmes világban szinte jól esik az ember lelkének, ha a hétköznapi események között olyan ritka ünnepet is talál, mint volt e héten egy ötvenéves

És *Gusztó* megy dementit kérni nyomban
S a revolverből így lesz kapukulcs;
Az emberek bordája szinte roppan
A nevetéstől s az idő ha mult,
Még akkor is sokáig emlegetnek
Óh kapukulcs, ki ily híres levél
És hatlövetű töltött revolvernek
Nézett egy percre a közvélemény!

Igric.

Napirend 1898. július 24-én és 25-én.

Naptár: vasárnap, jul. 24. — Róm. kath.:
Krisztina. — Prot.: Krisztina. — Görög-kel.: (jul. 12.)
Prokop. — Zsidó: Ab 5. — Nap kél 4 óra 12 per-
cor; nyugszik 7 óra 27 percor. — Hold kél 10 óra
15 percor délelőtt; nyugszik 9 óra 21 percor este.
— Hétfő, jul. 25. — Róm. kath.: Jakab. — Prot.:
Jakab. — Görög-kel. (jul. 13.) Gábor. — Zsidó:
Ab 6. — Nap kél 4 óra 14 percor; nyugszik 7 óra
26 percor. — Hold kél 11 óra 27 percor délelőtt;
nyugszik 9 óra 43 percor este.

Időjárás: hőmérséklet 19.5 Celsius fok meleg;
légnymás 751. — Kilátás a központi meteorológiai
intézet jelzése szerint: zivatarok, északon és nyugaton
csapadék várható.

— (Személyi hir.) Báró *Fejérváry*
Imre dr. főispán a ma esti vonattal Neuhausba
Cilli mellé utazik, ott nyaraló családjának meg-
látogatására. Pár napot családja körében tölt
és folyó hó huszonhatodikán fog ismét vissza-
térni.

— (A városi tisztikar gyásza.)
A városháza tornyára ismét kitűzték a gyász-
lobogót. Ezuttal a városi tisztviselői karnak
egy fiatal, sok reményekre jogosító tagja hunyt
el *Bész Gyula*, városi másodaljegyző szemé-
lyében. *Bész Gyula* huszonhat éves volt s két
év előtt jogi tanulmányait a püspöki jogaka-
demián befejezván, a városi közigazgatás szol-
gálatába lépett, mint helyettes rendőrfogalmazó.
Nemsokára rendőrfogalmazónak meg is választották;
majd tiszteletbeli aljegyzőnek nevezte
ki a főispán s később helyettesítette is a má-
sodaljegyzői állásra, melyen ez évben véglegesítette
a közgyűlés. De már ekkor beteges
volt; mellbaja, mely ellen tavaly nyáron né-
metországi utazásában keresett gyógyulást, is-
mét fellépett és amugy is gyenge szervezetét
hamar kezdte aláadni a pusztító kór. A ta-
vaszszal ágyba kellett feküdnie s aztán nem
is ment be többet hivatalába. Hogy az esős,
hideg, szeszélyes időjárást eddig kibirta, most

házaspár *aranylakodalma*. Manapság bizony
ritkaságszámba megy ez az ünnepi esemény;
nemcsak azért, mert jó egészség is kell hozzá,
hogy férj és feleség megérhessék házasságuk-
nak ötvenedik évfordulóját, hanem azért is,
mert a modern házasságok korában vajmi ritkán
élnek a férj és feleség — együtt. S ha majd
aranylakodalomra kerül a sor, azt késő vén-
ségükben ülhetik meg és csak — több fele-
ség társaságában, kik közül a legutolsó lesz
a — törvényes, a másik kettő-három az el-
választott. Mert a mai modern világban ugyan
ki is bírná ki ötven évig egy asszony mellett
s viszont melyik nő ötven évig egy férfival!?

Egyébiránt pedig a hét a nagy esemé-
nyek mellett is unalmas volt. Nem is csoda,
mikor nálunk nincs országgyűlés, Ausztriában
nincs rajksztrát; a hivatalos világ nyaral és
nem dolgozik, hanem a szinfalak mögött an-
nál inkább nagyobb erélyvel — működik a
jövön. Ez a jövő persze a kiegyezés sorsán
fordul meg. A kiegyezést készítenék elő *Thun*
gróf is, *Dánffy Dezso* báró is s hogy mi lesz
a működésük eredménye, azt majd az őszkor
meg fogjuk látni.

Egyelőre csak azt konstatálhatjuk, hogy
Bánffy nagy erő szükségét érzi ebben a mun-
kában. Azért nyaral — *Herkulesfürdőn*.

Kövágó Órs.

a városból legalább a hegyek közelébe kíván-
kozott s bár orvosai elleneztek, a mult hétfőn
mégis kiment lakni a Péter-utcában épült nya-
ralójába, remélvén, hogy ott az üde levegő
jót tesz neki. De bizony csak ágyba kellett
feküdnie most is és tegnap este beállt a be-
tegnél az agonia. Ma délelőtt aztán 9 órakor
szép csendesen elaludt, megszabadulván a
hosszas szenvedés gyötrődéseitől. Egyik ked-
velt tisztviselőtársa, *Tichy Ferenc*, rendőrfogal-
mazó, hétfőn látogatóban volt nála s ma dél-
előtt, mikor elment lakására, már vele nem
beszélhetett, csak gyászbaborult özvegy édes
anyja és testvérei előtt fejezhette ki részvétét.
Az elhunytat mindenki szerette szerény, ked-
ves modoráért s tisztviselőtársai, felebbvalói
egykép becsülték benne a szorgalmas tisztvi-
selőt és a szerény, komoly törekvésű ifjút,
kinek szép pályáját ily hamar bevégezte a
könyörtelen halál. Az elhunyt temetése hétfőn
délután 5 órakor lesz a Péter-utca 15/1. számú
házból a budaikülvárosi temetőbe. Az engesz-
telő misét kedden 8 órakor tartják lelkiüdvéért
a belvárosi plébániatemplomban. Haláláról a
gyászoló családon kívül a városi tisztikar is
adott ki gyászjelentést; ravatalára koszorut
helyez s temetésén testületileg vesz részt.

— (Pécsek az aradi dalünne-
pélyen.) A Pécsi Dalárda elhatározván azt,
hogy részt vesz az Aradon rendezendő ország-
gos dalünnepélyen, az idő rövidségére való
tekintettel a legnagyobb gyorsasággal teszi meg
előkészületeit, hogy régi híréhez méltó sikereket
arasson ezen újabb nyilvános szereplése
alkalmával is. Már tegnap este megállapították
azoknak névsorát, akik az ünnepélyre el fog-
nak menni, tekintve azonban, hogy esetleg az
elutazásig még némi változás állhat be ezek
személyében, közvetlen az elutazás előtt fog-
juk csak a névsort közölni. Most csupán azt
említjük meg, hogy a dalárda elnökének, *Aidin-
ger János* országgyűlési képviselőnek vezetése
alatt huszonnégy dalárdista fog Pécsről Aradra
utazni s kalauzok ott *Körmendy József*, egy-
kor pécsi s kilenc év óta aradi reáliskolai ta-
nár lesz, ki most itteni szőlőjében nyaral és
a dalünnepélyre együtt utazik el a pécsi da-
lárdistákkal. Mint karnagy *Eckhardt Antal* fog
működni, míg *Hoffer Károly* az énekesek kö-
zött fogja érvényesíteni hatalmas tenorját. Ter-
mészetes, hogy most már naponkint folynak
szorgalmasan a próbák a dalárda helyiségeiben,
mert az önállóan előadandó darabokon kívül
még az összes dalárdisták által éneklendő
számokat is be kell tanulniok a pécsi dalár-
distáknak, a kik még csak pár nap mulva kap-
ják meg ezen daraboknak kottáit, melyeknek
megküldését tegnap sürgönyileg kérték. Annál
is helyesebb dolog, hogy a pécsi dalárda is-
mét aktív szerepet vivő tagja lesz az országos
dalos egyesületnek, mert az 1864-ben Pécsen
tartott zászlószentelése alkalmával, a midőn
az ország különböző vidékeiről jelentek meg
itt dalárdisták, vetette fel *Ábrányi Kornél*
egy országos dalos egyesület alakításának esz-
méjét és 1867-ben az alapszabályok Aradon
elfogadtatván, 1868-ban volt az első országos
dalos ünnepély Debrecenben, a midőn a ver-
senyzők közül az első díjat a »Pécsi Dalárda«
nyerte meg. Azóta már néhány országos ün-
nepély elmúlt anélkül, hogy a Pécsi Dalárda
azokon részt vett volna s midőn most újból

közelebbi érintkezésbe lép az ország többi
dalos egyesületeivel, minden eddigi előjeltől
ítélve, a legelőzékenyebb fogadtatásra szá-
mithat.

— (Háromszázhatvan bányász
elbocsajtása.) Tegnapelőtti számunkban je-
leztük levelezőnknek azt az értesítést, hogy
a szászvári bányász-sztrájk alkalmából az igaz-
gatóság falragaszokon hívta föl a munkásokat,
hogy folyó hó 22-ig álljanak munkába, mert
különben a munkából végleg elbocsajtják őket.
A fölhívásnak azonban a sztrájkolók nem tet-
tek eleget s tegnap sem álltak munkába. Ma
reggel aztán — mint levelezőnk sürgönyzi —
háromszázhatvan munkást elbocsajtott az igaz-
gatóság a hatóság útján a szolgálatból. A
sztrájkolók e szerint nem érték el követeléseik
teljesítését; a helyett ime alkalmazásukat
is elvesztették, mert helyettük az igazgatóság
más munkásokat hozatott, hogy a munka fönn-
akadást ne szenvedjen. A hangulat emiatt
bizony nyomott a sztrájkolók között s már
sokan megbánták, hogy hallgattak a kolompok
szavára és nem álltak munkába tegnapig,
a meddig visszafogadták volna őket. Különben
nyugalom van és rendezavarás sehol sem történt.

— (Megüresedett kanonoki ál-
lás.) Nemcsak a pécsi káptalannak van üres
kanonoki állása jelenleg — bár már nagyon
is hosszú idő óta — hanem a veszpréminek
is. *Pribék István* címzetes püspök halálával
üresedett meg ez az állás, melyre — mint
értesülünk — a jelöltek közt *Ujváry Ferenc*,
kaposvári apátplébánost is emlegetik.

— (Pályázat.) A dunaföldvári járás-
biróságnál egy albirói állás van üresedésben.
Pályázatok két hét alatt adandók be a szeg-
zárdi törvényszék elnökségéhez.

— (Hamis koronások.) A hamis
koronásokat egyre gyártják ismeretlen pénz-
hamisítók s most megint nagy számmal van-
nak forgalomban. A hamis egykoronások ön-
tés útján kereskedelmi önből készültek, osztrák
verésük s 1893. évszám van rajtuk. Megle-
hetős ügyes hamisítványok, de föl lehet is-
merni, mert a formája elmosódott s a szélirat
hiányzik. A hamisítók leginkább a pósthiva-
talokat csapják be, a miért is a kereskedelmi
miniszter utasította a pósthivatalokat, hogy
vigyázzanak a koronákra s a hamisakat fog-
lalják le és azonnal értesítsék az illetékes
rendőrhatalóságot.

— (Csillaghullás.) A tudomány ré-
gen kimutatta, hogy az a szép tűnemény,
amelyet csillaghullásnak neveznek, nem egyéb
mint a föld közelébe került meteorok gyors
lehullása és elége. Poétikus lelkek azért még
mindig elmerengenek ilyenkor és azt gondol-
ják, hogy elszáll egy lélek a földről. Mostaná-
ban esténként gyakran van részünk ily látvá-
nyosságban. A déli égboltozaton indul meg a
meteor és kékes-zöld fénysávot hagyva maga
után, tűnik el. A szép látvány mintegy 20
másodpercig szokott tartani.

— (Graf en zu Linar.) Ez a név
egy pécsi grófi sarj neve. Ő legalább, Linar
gróf, azt állítja, hogy Pécsre való, itt született
1873-ban. Az atyját Graf Franz Wilhelm en
zu Linarnak hívták s Pécsen halt meg. Anyja,
Graf en zu Linar Anna von Rex, Szegeden
lakik s ő maga Szegeden szolgált a 32-ik gya-
logezredben. Mindezt pedig a poroszországi

Pankowban állítja magáról egy elfogott szélhámós, a kiről most kérdezősködik a pankowi rendőség a pécsitől. Pécsitt azonban senki sem emlékszik sem *Linar* Ferenc Vilmos grófra, sem a neje *Rex* Annára, de még a fiára sem s így több, mint bizonyos, hogy az elfogott szédelgő valami kieszt mesével iparkodott félrevezetni a porosz rendőrséget.

— (**Himen táblája.**) A pécsi anyakönyvvezetői hivatalnak házassulandók kihirdetési tábláján e héten a következő új jegyespárok nevei olvashatók:

Vince István, rk., Pécs — Sárics Mária, rk., Pécs;

Tosch Árpád, rk., Pécs — Matyók Magdolna, rk., Pécsvárad;

Királovics József, rk., Pécs — Köntös Éva, rk., Pécs;

Szivér István, rk., Pécs — Kaufmann Alojzia, rk., Pécs;

Kovács Ignác, izr., Pécs — Hoffmann Irén, izr., Szombathely;

Löffler Jenő, rk., Igal — Berta Matild, rk., Igal;

Eckensfeld János, rk., Pécs — Sterb Julia, rk., Német-Bóly;

Kraft Ádám, rk., Pécs — Jelinek Teréz, rk., Pécs;

Inhoff János, rk., Pécs — Greif Mária, rk., Somberek;

Gromon János, felekezetenküli, Budapest — Eilinsfeld Emilia, felekezetenküli, Pécs.

— (**Megszurkált ember.**) *Lekner* Mihály, gyulajováncai lakost, az utcán megtá-

madta és véresre szurkálta egy késsel *Liebermann* István, szintén gyulajováncai lakos. A vérengző ember boszúból követte el a tettet, mert *Leknerre* régtől fogva haragudott és már többször fenyegette, hogy agyonszúrja. A megszurkált ember sebesülve fekszik otthon; míg *Liebermann*t feljelentették a bíróságnak.

— (**Halálozások.**) *Dobszay* János, életének 64-ik évében, tegnap délután 2 órakor meghalt. Temetése holnap (vasárnap) délután 5 órakor lesz a városi közkórházból a budai-külvárosi temetőbe. Halálát özvegye, született *Benicsek* Mária, egy gyermeke, nagybátyja *Dobszay* Antal kanonok, testvére *Dobszay* Antal kereskedő és nagyszámu rokonság gyászolja, köztük *Tarnócy* Tivadar, kir. hadbiztos is, ki csak e héten tartotta esküvőjét *Dobszay* Mariskával s e haláleset máris gyászba borította őket. — *Balogh* Lajosné szül. *Petz* Mária, életének 69-ik évében, ma reggel meghalt. Temetése holnap (vasárnap) délután 4 órakor lesz a Kossuth Lajos-utca 26. számú házból a budai külvárosi temetőbe.

— (**Feltört pince.**) *Nagy* János, kórosi lakosnak a szentmártoni szőlőhegyen levő pincéjét a napokban ismeretlen tettesek feltörték. A pincéből elemeltek két hordó bort, de hogy merre mentek vele, azt senki sem tudja. Valamint azt sem, hogy kik voltak a tettesek, a kiknek kipuhatólása végett most folyik a nyomozás.

— (**Mi igaz belőle?**) Megdöbbenő jelentés érkezett ma a központi szolgabírói hivatalhoz, melyben a körjegyző azt tudatja,

hogy magán uton szerzett értesülése szerint néhány nap óta a hássági erdőben négy-öt rabruhába öltözött férfi tartózkodik, a kik állítólag már több arra járó egyént meg is támadtak. Csak az különös a dologban, hogy ezek közül a megtámadottak közül egy sem tett panaszt ellenük és így az is lehet, hogy az egész jelentésnek alapját valami ijedős természetű és nagy képzelő tehetséggel bíró egyén könnyelműen világgá bocsátott híresztelése képezik.

— (**Egyházmegyei hir.**) *Rösler* Ferenc, olasz segédlelkész a szalatnaki plébániára adminisztrátornak neveztetett ki. Helyébe *Takács* Menyhért dunakömlödi segédlelkész küldetett ki az olasz plébániára segédlelkésznek.

— (**Megszökött elmebeteg.**) A városi közkórházból ma délután egy *Stic* József nevű elmebeteg megszökött. Az elmebeteg a csendes tébolyodottak közé tartozik s valahogy kiszabadult cellájából és a kórház kerítésén átvetve magát, a réteken futásnak eredt. Szökését azonban nyomban észrevették és nyomában voltak mindenütt, míg végre a siklósi-utcán utólérték és visszavitték a kórházba.

— (**Megtámadta a rendőrt.**) *Szomi* József ma délben a Szigeti-országuton részeg fővel bandukolt volna haza, de egyszerre csak megszállta a duhaj jókedv és nótázva akart végigmenni az utcán. A sarkon posztoló rendőr rászólt, mire az emberben felindult a harag és megtámadta a rendőrt. Természetesen, hamar ártalmatlanná tették s bevitték a kórházba, hogy ott kijózanodjék.

— Hiába minden tagadás kedves Ines. Bűnösök vagyunk mindaketten, tehát együtt fogunk bűnhődni. Jobb lesz ha te is őszintén vallasz. Mert hidd meg, egy csepp kedvem sincs egyedül dörmögni a börtönben, míg te, a bűntárs, szabadlábon vagy. Különben igen tisztelt bíró urak, bontassák csak fel a »grófnő« ruháját, valamelyik szegélyébe varrva bizonyára megtalálják az angoulemei hercegnő nyakékét.

És valóban! Amint a bíróság engedve *Pedro* kérelmének, felbontatta *Ines* selyemszoknyájának ráncait, a csipkedisz közé varrva megtalálták azt a rég keresett ékszer, mely a párisi rendőségnek oly sok fejtörést okozott.

A gyilkosság, gyujtogatás, halottfosztogatás és több rendbeli lopással vádolt *Don Pedro* de Tortosát nyaktíló általi halálra, míg nővérét és bűntársát elfogytiglan i kényszermunkával sulyosított börtönre ítélte a bíróság.

Péter Coignardot, ki a bünszövetkezetnek tulajdonképeni leplezője volt, a szegények házába helyezték. És az egykori gályarab meg volt elégedve nagy szolgálatainak csekély jutalmával.

Este, midőn a szegények házában vacsorára szólt a csengő, az öreg *Coignard* *Péter* is odabiccegett nehéz faláibaival az asztalhoz s türelemmel várta, míg rá kerül a sor. Addig is dörmögve mondta magában:

— Hiába! Csak élelmes gyerek vagy te *Petyi*! Másnak hasznot csináltál s magad se maradtál kenyér nélkül! Most legalább otthonom is van.

Aztán meglehetősen mosolyogva szürcsölgette az eleje tett rántott levest.

* * *

korán elhaltak s a két gyermeket teljesen vagyontalanul hagyták hátra. *Ines* — *don Pedro* állítása szerint — annak idején Spanyolország legszebb leánya volt, az érdekes fekete haju, tüzes szemű spanyol típus hamisíthatlan mintaképe. Hogy megélhetését biztosítsa, egy vándorló lovardához szegődött, hol feltűnő szépségével és rendkívüli ügyességével csakhamar imádott bálványa lett a férfi-közönségnek. *Pedro* és *Ines* sokáig együtt éltek s *Pedro* mivel sem foglalkozva, természetesen találta, hogy *Ines* őt eléggé fényes jövedelméből eltartsa.

A spanyol-francia háboru alatt *Madrid*ban *Ines* megismerkedett a valódi *Szent Helena* gróffal, ki mint idős ember, csakhamar szintén imádója lett a szép *lovárnő*nek.

De Szent Helena grófja nem elégedett meg a pusztá ismeretséggel, hanem nyíltan bizalmasabb viszonyt folytatott *Inessel*. Közel a háboru végéhez, a gróf sulyosan megbetegedett. *Ines* bármennyire könnyelmű és ledér természetű volt már, akkor — csupán érdekből is — gondosan ápolta a gróft, de hiába, mert *Szent Helena* grófja rövid egy hónap alatt betegségének áldozata lett — meghalt. *Don Pedro*, kit nyugtalan vére nem engedett sokáig tétlenül vesztegelni, elvált testvérétől s a háborus időköt felhasználva, mint kalandor és halottfosztogató tengette életét.

Szent Helena grófjának halála után annak összes készpénze, értékpapirjai, családi okmányai s ékszerai *Ines*nél maradtak, ki minden hozzá intézett kérdésre csak vállvonogatva azt válaszolta, hogy a grófnak semmije sem volt. *Ines* azonban a temetés után megvált a lovardától s elhagyva *Madrid*ot, *Sevillába* költözött, hol a gróf összes ékszerait pénzzé tette. Ekkor érkezett haza *Pedro* egyik

— (Szociálizmus és karhatalom.)

A szociális mozgalmak elfojtása alkalmával szükséges karhatalmak igénybevételénél többször tapasztaltatott, hogy a közigazgatási hatóságok és közegek a honvédelmi miniszter által körrendeletben kiadott utasítás határozmányai tekintetében tájékozatlanok, illetve attól eltérőleg járnak el. A belügyminiszter felhívja a törvényhatóságokat, hogy a karhatalmak igénybevételére jogosult közegeit utasítsa, miszerint az említett utasítást behatóan tanulmányozzák s annak határozmányait pontosan betartsák, a karhatalom rendelkezési jogával felruházott közeg nevét pedig a karhatalom parancsnokával minden egyes esetben kellő időben közölnék.

— (Árverés a zálogházban.) A Zrinyi- és Gyár-utca sarkán levő Weisz-féle zálogházban folyó hó 27-én délután 2 órakor árverés tartatik, melyen a törvényben előirt határidőn túl meg nem hosszabbított, — ideértve a központi zálogházban József-utca 8. sz. alatt betett tárgyakat is — arany, ezüst ékszer és más zálogtárgyak nyilvánosan elárvereztetni fognak.

Csak úgy takarítunk, ha jó anyagot, de mindazonáltal jutányosan szerzünk be, így vagyunk legtöbb esetben a bőr áruval is, amidőn szemünk egy csinos külsejű bőr-péncz, szivar-, szivarka-tácán, vagy másnemű ilyen dolgokon akad meg, mert ezeket is akkép itéljük meg, mint az embereket, a külsőről, ami által pedig nagyon sokszor csalódunk.

Ezt úgy hárihatjuk el magunktól, ha ezen cikkekben szükségleteinket csakis Schön-

wald Imrénél szerezzük be, mert ő kizárólagosan csakis francia és angol diszműárakat tart és amellet, hogy a tárgyak a legtartósabb és kifogástalan anyagból készülnek, még azon előnyben részesítettünk, hogy jutányos ár mellett mindig új és újabb, valamint pedig célszerűbb bőr árukban válogathatunk, mert izléses tárgyak csakis ezen cégnél vannak összpontosítva.

Arany ezüst monogrammok saját műhelyében készíttetnek.

T a n ü g y.

(A nőegylet gyermekertje. A pécsi jótékony nőegylet gyermekertjében (óvoda) Deák-utca 10 sz. alatt az 1898—99-iki tanév szeptember hó 1-én veszi kezdetét. Miután a választmány ezt a t. szülők, gyámok és ügybarátoknak tudomására hozza, egyszersmind szükségesnek tartja az intézet irányáról és hasznáról szólani. A gyermekert (óvoda) azon hely, a hol 3—6 éves gyermekek nevelésbe vétetnek föl. A gyermekert a kisdedek kertje, testi és lelki tekintetben. Ugy amint a fa és virág a kertben, jártas kertész keze által ápoltatik és felneveltetik, úgy lesz a gyermekertben, a nevelő által, a gyermeki élet szabályszerű fejlődése, természetszerű művelődési eszközök által előmozdítva. A gyermekert társas játéka és foglalkoztatásai által kiegészíti a családi életet és a gyermek tehetségének öszhangzó fejlesztése által előkészíti a kisdedet a későbbi iskolákra és az életre. Az anyának, bármily szeretettel viseltessék is gyermeke

iránt, más kötelességei (a férj, ház, stb. iránt) is vannak, s ezért nem is képes mindig gyermekével az egész napon át foglalkozni és arra felügyelni. A gyermekert tehát azon órákban veszi át a kisdedek, midőn azok vagy magukra, vagy műveletlen cselédekre vannak hagyatva, hogy lényük és kívánalmaikhoz képest foglalkoztassanak. A gyermekert alkalmat szolgáltat a kisdedeknek korukbeliekkel társaságban lenni, mert a mily szükséges nekünk felnőtteknek az emberekkel közlekedés, ép oly szükséges a kisdedeknek az egykoru gyermekekkel való társalgás. A gyermek nem jól érzi magát, ha folytonosan felnőttek társaságában van, koraeszü és koránérett lesz, s ezáltal benne a gyermekiesség hamar kihál. A gyermekert a kisdedek világa, melyben élnek, erőiket kitejtik, jellemöket képezik és minden társadalmi erényre szoktattatnak. A gyermekert kielégíti a kisdednek munkásságra való hajlamát, mert illetlen lesz, ha foglalatossága nincs és csak rontani fog, ha nem tud alkotni. Játék és foglalkozás, mese és ének, multság és rövid tanulságok a művelődési eszközök az egykoru kisdedek helyes nevelésére. A gyermekert szabályai és határozatai: 1. A felveendő kisdedek nem lehetnek 3 éven alul és 6 éven felül. 2. Az intézet naponta télen 8—11 óráig délelőtt és 2—4 óráig délután, nyáron 8—11-ig és délután 2—5 óráig van nyitva. Szombat-, vasár- és ünnepnapokon az intézet zárva van. 3. A gyermekek az intézetben rendszeren tartoznak megjelenni és onnan pontosan el kell őket vezetni. 4. Ha a gyermekek hosszabb

társával, Jeak Renarddal, kivel halottfosztogatás közben a csatamezőn ismerkedett meg. A két jómadár csakhamar átlátta a kellemes helyzetet, amelybe őket Szent Helena grófjának családi okmányai juttatták.

Bár az okmányok nagyobb része latin és francia nyelven volt írva, a két gonosztevő nyelvismerete pedig ennyire nem terjedt, mégis ösztönszerűleg sejtették, hogy azok a papírok a gróf előkelő származását és személyazonosságát igazolják. Csak akkor ijedtek meg, midőn a gróf egyik arcképen azt a hatalmas gyémántgyűrűt meglátták, melyről sejtették, hogy családi ereklye, melyet azonban Ines a többi ékszerekkel együtt szintén pénzzé tett. Lázás sietséggel kutattak a gyűrű után, de az ékszerész, kinek Ines eladta, legnagyobb sajnálatára kénytelen volt kijelenteni, hogy az értékes darabot egy fiatal francia tisztnek eladta. E csekélység fölött azonban hamar vigasztalódtak s tőlük telhetőleg igyekeztek a családi iratokat minél jobban felhasználni.

Elhatározták, hogy Jeak Renard és Ines, mint Szent Helena grófja és neje visszatérnek Franciaországba. E célra Napoleonnak Párisba jövetelét használták fel, a mikor is jól tudták, hogy a forradalom hatása alatt senki sem fogja kilitüket, vagy egyéniségük valódiságát kutatni. És jól számítottak. A Szent Helenaiak és Luynesek családjainak legnagyobb részét a forradalom alatt kivégezték, az életben maradtak pedig menekültek Franciaországból, hogy többé oda vissza ne térjenek. Így tehát senki sem tűnt fel, midőn Szent Helena grófja, ki szintén a menekültek sorában volt, a veszedelem megszűntével visszatért Párisba.

Jeak Renard és felesége (most már Szent Helena

grófja és neje) azonban oly fényüzéssel éltek, hogy a király által visszacapott javak jövedelmei még a háztartás kiadásait sem fedezték s így a két testvér, Don Pedró és Ines igyekeztek a jövedelmet lopással, vagy mint ők nevezték, »bevásárlásokkal« szaporítani. Udvari bálók és nagyobb társas-estélyek alkalmával rendkívüli ügyességgel lopkodták össze a jelenlevő hölgyek ékszereit, úgy, hogy minden bál vagy estély után, hol az egyik, hol a másik udvarhölgy ékszerei tűntek el. Midőn ily módon már egy jókora csomó drágaságot összeszedtek, Don Pedró de Tortosa külföldre vitte az összelopott ékszereket s mint egy párisi nagyobb ékszerész utazója, túladott a lopott holmikon.

Mindezt Don Pedró a legkisebb lelkifurdalás, vagy félelem nélkül mondta el a bíróság előtt, mert sejtette, hogy őszinte, töredelmes vallomása csak előnyére lehet. Sőt még azt sem hallgatta el, hogy Wendelberg Erzsébetet is ő ölte meg. Bevallotta a szörnyű büntényt, de sajnálkozva jelentette ki, hogy a végzetes tördőfést nem az ártatlan, gyenge asszonynak, hanem a rangkövetelő Renének szánta, ily módon akarván sógorát a további kelemetlenségtől megkímélni.

Amily bőbeszédű és vallomáskész Don Pedró volt, olyan konokul tagadott Ines.

Midőn a bíróság fivérével szembesítette és az udvarnál elkövetett lopásokért felelősségre vonta, annyira vitte merész tagadását, hogy kereken kijelentette, hogy Don Pedró nem is ismeri és sohasem hallott azokról az ékszerekről. De Pedró, ki valóságos élvezetet látszott találni abban, hogy nővérét magával rántsa a bajba, cinikusan mosolyogva mondá:

ideig akadályozva vannak az intézetet látogatni, erről az intézet vezetője értesítendő. 5. Az intézetbe minden fent említett koru gyermek nemi- és valláskülönbség nélkül mindenkor felvétetik. Mellesleg legyen megjegyezve, hogy az ily koru fiúk és leánykák együttléte igen természetszerű és minden tekintetben hasznos is. 6. A tandíj minden gyermekért havonként 1 frt 50 kr. és a hó 3-ig előre fizetendő. 7. A fizetési kötelesség azon hónaptól kezdődik, melyben a felvétel történt s fennáll akkor is, ha a gyermek nem az egész hónapon át látogatja az intézetet. 8. A játékszerek használatáért egyszersmindenkorra beirási díjként 1 frt fizetendő. 9. Szegénysorsu gyermekek ingyen vétetnek fel. 10. Ragályos betegséggel a gyermekek az intézetben meg nem jelenhetnek, s dr. Cirer Elek hetenkint legalább egyszer, a gyermekek együttlétekor az intézetet meglátogatja.

(**Nyugdíjazott tanítók és özv. tanítónék.** A vallás és közoktatásügyi miniszter újabban a pécsi tanfelügyelői kerületbe tartozó tanítók és tanítók özvegyei közül a következők részére utalványozott évi nyugdíjat, illetve segélydíjat: Lemle Károly Kékesd 270 frt, Kecskeméthy József Kis-Petre 250 frt, Tormásy Józsefné Ocsárd 150 frt, Horváth Ferencné Dráva-Szent-Márton 180 frt, Egyed Jánosné Pécs 125 frt, Mestyán Jánosné Csikós-Töttös 175 frt, Kornfeld Józsefné Beremend 252 forint.

(**Gazdasági szaktanfolyamra felvett tanítók.** Kopf Gusztáv mohácsi tanító Szabadkára, Kis Vilmos villányi, Farkas Kamil szebényi és Rosenstein Samu siklósi tanítók Szent Imrere az ott tartandó gazdasági tanfolyamra egyenkint ötven forint segélyösszeg élvezete mellett, felvétettek.

(**Kántorképesítő vizsgálatok.** A vallás és közoktatásügyi miniszter egy rendeletet bocsátott ki a kántorképesítő vizsgálatok tárgyában. E szerint a kántorképesítő vizsgálatokért intézeti növendékek 5, magánuton tanulóknak 10 frtot fizetnek. A tanképesítő bizonyítványt a tanfelügyelő, az intézeti igazgató és a zenetanár, esetleg más szaktanár is, a ki az examinálásban részes, írja alá. A kántorképesítő vizsgálatokról a jelölt egyházi hatósága értesítendő, a ki képviseltetheti magát, de megjelenni nem köteles. A képesítő bizonyítványt az egyházi kiküldött is aláírhatja, de az e nélkül is érvényes.

(**Fölmentés a tanonciskola látogatásától.** A kereskedelmi és iparkamarához most érkezett leirat a kereskedelemügyi minisztertől, melyben az 1884. évi XVIII. törvénycikkben foglalt ipartörvény 5. §-a alapján a vallás- és közoktatásügyi miniszterrel egyetértőleg elrendeli, hogy az ipari szakiskolák oly rendkívüli tanulói, kik a szakiskolát legalább is a tanonciskolák részére előírt óraszámban, vagyis heti négy órában az általános tárgyakra vonatkozólag és azonfelül heti három rajzórában látogatják, az illető szakiskola által kiállítandó igazolvány alapján az általános tanonciskola látogatása alól felmentendők. Az ily tanulók tanviszonyának befejezése alkalmával az idézett ipartörvény 67. §-a alapján az iparhatóság által kiállítandó bizonyítvány, s az illető ipari szakiskola által kiállítandó az illetékes iparhatóságnak megküldendő értesítés alapján állítandó ki.

TÁVIRATOK.

— **Spanyol-amerikai háború.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Havannában Blanco tábornok kiáltványt bocsájtott ki, melyben kifejezi azt a reményét, hogy dacára a sok veszélynek, alkalomadtán győzedelmeskedni fog.

Manillát a felkelők megtámadták, de visszaverettek. Ötszáz emberük esett el; a spanyolok vesztesége csak ötven ember.

Madridban az ujságok felhívják Sagasta miniszterelnököt, hogy a rájuk vonatkozó kivételes törvényeket hatályon kívül helyezze.

Blanco tábornok utasította Manilla parancsnokát, hogy a végsőig küzdjön.

— **Turista-halál.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Münchenben Mirner turista a „Zugspitz” nevű hegycsúcsról lezuhant és a mélységben szörnyet halt.

Budapesti börze.

— Reich Jenő és Társa távirati jelentése. —

Bpest, július 23.

A budapesti gabona-börze árai ma a következők:

Buza, ősze: 7.90; készáru: — —; Tengeri, júliusra: 4.22; ősze: 5.10. — Rozs, ősze: 6.19. — Zab, ősze: 5.36.

Az értéktőzsdén az árak a következők: Osztrák hitelrészvény: 359.—. — Magyar hitelrészvény: 394.59. — Államvasut: 391. —

Gabona-árak.

Hivatalosan feljegyeztettek Pécs szab. kir. város 1898. évi július hó 23. napján tartott hetivásárán.

Az árak métermazsánként számíttatnak.

Buza új 8.—8.50; kétszeres új 6.30—6.60; rozs új 6.30—6.60; árpa őszi 5.—5.50; tavaszi 6.—6.20; zab tavaszi 7.—7.50; kukorica ó 5.80—6; széna 1.30—1.60; szalma 1.—1.20.

Kínálat: erős, mintegy 400 gabona-kocsi volt a piacon.

Laptulajdonos
SZAUTTER GUSZTÁV

Felelősszerkesztő
PLEININGER FERENC

TAISZ JÓZSEF
kiadó.

Hirdetések.

Korcsmai helyiség

➡ bérbe adandó. ➡

Felső puturla-utca 28-ik számú házban a

korcsmai helyiség

nagy kerttel és fedett tekepályával f. é. november 1-től bérbe adandó.

Bővebbet a házban Hebenstreit Károlynál.

857. sz.

vgr. 1898.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a pécsi kir. járásbíróság 1898. évi IV 7/3 számú végzése következtében Dr. Bodó Aladár ügyvéd által képviselt Körmössi Álbinné javára Singer Ignác és neje ellen 128 frt 35 kr. s jár. erejéig foganatosított biztosítási végrehajtás útján le és felülfoglalt és 401 frtra becsült butor, házi felszerelésből álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a pécsi kir. járásbíróság IV. 7/3 1898. számú végzése folytán 128 frt 35 kr. tőkekövetelés, ennek 1898. évi február hó 1. napjától járó 5% kamatai és pedig összesen 30 frt 20 krban biróilag már megállapított költségek erejéig Pécssett, Kigyó-utca 6 sz. leendő eszközlésére 1898. évi augusztus hó 2. napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. törvénycikk 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Pécssett, 1898. évi július hó 20. napján.

Fonyó István

kir. bir. végrehajtó.

Értesítés.

A nagyérdemű közönséget és igen tisztelt vevőimet van szerencsém teljes tisztelettel arról értesíteni, hogy

dohány- és szivar-különlegességi tőzsdémben

ugy mint eddig, a jövőben is

az összes napilapok kaphatók

és ugyanott az összes bel- és külföldi lapokra előfizetéseket elfogadok.

Kiváló tisztelettel

Özv. Tausz Vilmosné.

Tiszta vízvezetési vízből készült

mű-jegget

igen jutányosan szállít a

PÉCSI TEJCSARNOK.

A n. t. közönség figyelmébe!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy **a 8 év óta főnnálló**

ablak- és szobapadló tisztító üzletemet

a kellő erővel elláttam, úgy, hogy e tekintetben **bármily igényeknek** teljesen megfelelhettek.

Minthogy főtörekvésem tisztelt megbízómat, úgy mint eddig is, pontosság és szolid kivitel által teljesen kielégíteni, kérem az eddig irántam tanusított bizalmukkal ezentúl is szerencsételni.

Mély tisztelettel:

BIERMANN MIHÁLY,
ablak- és szobapadló tisztító.
Pécsett, Perczel-utca 38.

UNIV. MED.

Dr. GÁL JENŐ

fogspezialista, fogműtő.

Lakik: Széchenyi-tér, az új takarékpénztár palotájában folyó hó 15-étől kezdve.

☞ Rendel d. e. 9-12-ig, d. u. 2-6 óráig. ☜

Tisztelettel értesíti a n. é. közönséget, hogy a hazai, mint a külföldi egyetemeken elsajátított módszer szerint a modern technika vívmányainak felhasználásával **készít jótállás mellett: Arany, platin-arany, porcellán, üveg, ezüst, rézamalgam és cementplombákat, kautsuk és fémbe foglalt fogsorokat, korona és hidmunkákat, különböző stiftfogakat, obturatorokat, helyettesít reszelt állkapcsokat, kijavit igazító-gépezetekkel hibásan álló fogakat stb.**

Foghuzás kéjgázzal és a nélkül.

Legjobb szer poloskák, ballhák házi bogarak, moly, a házi állatokon levő élősködők ellen stb. stb.

Zacherlin

kitünő hatása. Ugy öl — mint semmi más

szer mindennemű férget és ennél fogva az egész világon híres és keresett. Ismertető jelei: 1) az elzárt üveg, 2) a »Zacherl« név.

Kapható Pécssett:

Hirschler Mór
főraktár
Alt és Bóhm
Berecz Károly
Clemente Antal
Dobszay Antal
Eizer János
Gyimóthy Gyula
Herdlein Lajos
Hollósi Adolf
Klobucsár Mihály
Karres & Geltsch
Lang Herman fia
Lehner János
Markus S.
Wautner Mór
Molnár János
Mitzky Mór
Póth Gábor
Praindl Gyula
Reeh Vilmos özv.
Reinfeld A.
ifj. Rézbányai János
Schäffer Adolf
Schäffer Andor
Sperl Vilmos
Spitzer Jakab
Spitzer Sándor fia
Spitzer R.
Simon János
Wallerstein R. utóda
Weber Ferenc
Wertheimer Ch.

Pécs-Bányatelep:

Königstein M.
Gebhardt István
Grosz L.
Bar.-Szabolcs;
Pollák Gábor
Bonyhád:
Ermel Adolf
Straicher Benjamin
Dombóvár:
Kacsokovics Jenő
Pauncz Samu és testv.
Spitzer Imre
Burger Ede
Német-Bóly:
Kann Lipót
Szigetvár:
Fried Dávid
Holm Jakab
Oscsodál Gusztáv
Szalay József
Bar.-Szent-Lőrincz:
Gebauer Tivadar
Engel Vilmos
Szulok;
Fried Zsigmond
Berger József
Villányon:
Gyimóthy Jákó
Weingoldner Rudolf
Vörösmart:
Thury Dénes gyógsz.
Barcs:
Dorner J.